

Miljødirektoratet

Vår ref.:
[Navn]Deres ref.:
[Navn]Dato:
18. oktober 2023

Teknas innspill til Søknad om feltforsøk med genredigert steril laks

Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 104 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Tekna viser til høringsbrev av 7. september fra Miljødirektoratet om Havforskningsinstituttets søknad om feltforsøk med genredigert steril laks.

Tekna er generelt positive til Havforskningsinstituttets forskning og utvikling av en steril oppdrettsfisk. Dette vil løse et av de største problemene med innblanding av oppdrettsfisk i villaksstammen, i tillegg vil oppdrettslaks uten gyteadferd, gjøre at rømt oppdrettsfisk i langt mindre grad vil søke opp i elvene og forstyrre villaksen. Tekna mener at dette er et samfunnsnyttig tiltak for å få en mer bærekraftig havbruksnæring. Tekna har lenge fulgt forskningsprosjektet til Havforskningsinstituttet og kjenner godt til forskerne og deres banebrytende forskning og har forhåpninger om at den sterile laksen etter hvert kan egne seg som oppdrettsfisk.¹

Tekna vil likevel stille seg bak vurderingene til Vitenskapskomiteen for mattrygghet, så fremt deres vurderinger er korrekt. I sin vurdering skriver de at forskergruppen ikke har nødvendig dokumentasjon og kontroll på genotypene i forsøket, både når det gjelder den sterile fisken og kontrollene. Hvis ikke denne dokumentasjonen kan fremlegges, mener Tekna at det må gjøres flere undersøkelser i lukkede miljøer som kan understøtte at laksen faktisk er steril og at det ikke er heterozygote bærere som kan bringe genet videre. Vi ønsker også grundige vurderinger om det er en reell risiko at bærere av sterilt gen kan

¹ <https://www.tekna.no/fag-og-nettverk/miljo-og-biovitenskap/bio-og-klimabloggen/er-vi-klare-for-crispr-tid-for-en-stor-offentlig-debatt/>

spre seg blant villaksen, eller om dette er en egenskap som vil dø ut av seg selv.

Tekna støtter også Vitenskapskomiteen i mattrygghet at det bør gjøres flere studier på velferd og fiskehelse i lukkede miljøer før fisken settes ut i åpne merder. Det er også viktig å ha forsøkene med flere fisk, kontrollfisk eller vanlig oppdrettsfisk, slik at forsøkene i åpne merder blir så lik et reelt oppdrettsanlegg som mulig. Det er først da de reelle velferd og fiskehelseproblemene vil forekomme.

Prinsipielt mener Tekna at det bør være mulig å drive forskningsarbeid på og etter hvert produksjon på dyr og planter framstilt ved genteknologi, så lenge det er etisk forsvarlig og det beste for miljøet og kan løse store bærekrafts problemer i næringen. Dette er et helt nytt felt og etter vår mening er det viktig at det er en åpen og smidig søknadsprosess mellom søkere og forvaltning. Forskere bør få anledning til å levere manglende dokumentasjon og presentere nødvendige undersøkelser før en endelig beslutning eller anbefaling treffes. I den videre utviklingen av forvaltningsprosessene bør det etterstrebes å utvikle klare og entydige retningslinjer for søkere.

Tekna ønsker å presisere at vi forventer at det blir opprettholdt strenge regler for rømming både under forsøket og ved eventuell framtidig produksjon av steril laks, på lik linje med all annen oppdrettslaks. Selv om dette løser et spesifikt og svært alvorlig problem ved rømming, så finnes det mange andre problemer med rømming som må tas på alvor. Vi ønsker derfor at myndigheter og næring jobber for tilnærmet rømmingsfri næring.

Med vennlig hilsen

Line Henriette Holten
generalsekretær